

Kong Christian den 5des
Allernaadigste

Forordninger

Og
Nabne Breve

fra den 26 Augusti 1699.
til Mar 1700.

Kiøbenhavn, Trykt udi Kongel. Majests. privilegerede
Bogtrykkerie.

Da iligemaader at hosfølge den skriftlig Gæd, som forskrevet staar, at udi hosfølgende Pose forseigled fremstikkes den paabudne Rente-Penge Skat af hans fri Rente, saa sandt hannem GUD skal hielpe, hvor ved Bores Committerede ey videre skulle paa agte, end at Pengene med deres Signeter, som Pengene lade levere, ere forseiglede, og der efter aabnes, og saaledes, som forskrevet staar, u-talt, dog løs udi bemeldte Rister indkaffes af den, som Pengene frembærer, hvor paa hand enhver Øvittering eller Beviis skal meddeele, at hand af hans Rente-Penge hans Undeel udi den forordnede Kiste haver indleveret, hvor over hand skal holde rigtig Bog paa de Personer, som saaledes med deres indkomme. Og skal for hver af disse Rister være To Laase, og deres Nøgler hos Bores Forordnede ved Bores Rente-Cammer til videre Ristens Aabning, holdes udi Forvaring. Ellers skal af alle Borne-Penge uden Forskiel iligemaade gives En Fierde-part af Renten, som Formynderne tillige med hans anden Kopskat skulle erlegge og betale. Dersom og een eller anden kunde befindes noget forsætlig-viis at have forsvøgen, da skal den, som saadan Underfieb og Fordølgelse begaaer, ikke alleeneste straxen Ti dobbelt betale, men end ogsaa af Bores General-Fiscal, som Bores Mandaters Overtrædere tiltales, i det hand dermed vilde besniide og forkorte de Middeler, som saaledes til alles Frelse er anseet.

Saa ville Vi og hermed allernaadigst og alvorligen have advaret alle og enhver, enten de udi dette Kopskats Paabud skal betale eller ikke, at de sig rigtig angive, og de som ellers Mandtallerne der over skal forfatte, at de derover holde, og ikke antage nogen u-ret Angivelse imod deres bedre Vidende.

Dersom og nogen, enten een eller anden, kunde befindes noget forsætlig-viis at have forsvøgen, skal den, som saadan Underfieb og Fordølgelse giver tilkiende, nyde af Forsvigeren dets Tært dobbelt, og hand ikke dismindre at betale fuldt. I det øvrige forholdes med ovenbemeldte Paabud og Skatter, som forige om

Skat-

Skatternes Oppebørsel-udgangne Forordning videre indeholder og tilliger: Hvor efter alle og enhver, være sig Grever, Friherer, Stifts-Befalingsmænd, Amtmænd, Superintendentter, Præsidenter, Borgemeistere og Raad, Amt-Skrivere, Byefogder, og alle andre Bedkommende sig allerunderdanigst have at rette, og for Skade tage vare. Givet paa Bores Kongl. Residens udi Kiøbenhavn den 23 Novembr. 1699.

Under Bor Kongl. Haand og Signet

Friderich R.

X.

Forordning om de rette ny Almanacker, som alleene her efter skal bruges og følges i Kongens Riger og Lande.

Vi Friderich den Fierde, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, ic. Giøre alle vitteligt, at Vi allernaadigst have for got befunden, at paabyde og anordne, saasom Vi og hermed paabyde og anordne, at udi indkommende Aar 1700. Februarii Maaned ey skal have uden 18 Dage, saa at næst efter den 18 Februarii skal tælles den 1 Martii, og saaledes Paaste-Dag i samme Aar indfalde den 11 Aprilis, hvorefter de rette ny Almanacker skal indrettes; Og maa ingen andre Almanacker bruges udi Bore Riger og Lande end samme ny Almanacker, hvor efter alle Breve og Documenter efter denne Dag skal dateres og forstaaes, under fire Rigsdalers Straf i Riøbslæderne, og en Rigsdalers Straf paa Landet, til Stædets Fattige, for hver gang nogen sig herimod forseer; Dog hvis Verel Breve eller andre Forfkrivelser, som for denne Forordnings-Publication kunde være udgiver, at efterkommes til en vis Dag inden næstkommende Junii Maanedes Udgang, maa forstaaes efter den forhen brugte gammel Stül, men siden skal alting efterkommes efter denne nu forordnede ny Stül, og derpaa indrettede Almanacker; Skulde nogen understaa sig, den

Ø

Al-

Almanackens Forandring til nogen forsættelig Svig og Bedragerie i Breves og Documenters Datering at misbruge, da skal den Skyldige derfor efter Sagens befunden Beskaffenhed i højest Maader ansees og straffes; Hvorefter alle og enhver sig allerumderdanigst haver at rette, og for Skade at tage vare. Og byde Vi hermed og befale Bore Grever og Friherrer, Stift-Befalingsmænd, Amtmænd, Præsidenter, Borgemeistere og Raad, Bysfogder og alle andre Bedkommende, som denne Bores Forordning under Vort Cancellie-Seigl tilstifted vorder, at de den paa behørig Støder, til alles Efterretning, strax lade læse og forkynde. Givet paa Vort Stot Kiøbenhavn den 28 Novembr. Anno 1699.

Under Vor Kongl. Haand og Signet

Friderich R.

XI.

Forordning om Kop-Heste- og Jldstød, samt Rente-Penges og Huusleje-Stat udi Norge.

Vi Friderich den Fierde, af Guds Naade, Konge til Danmark og Norge, ic. Giøre alle vitterligt, at, i hvor vel Vi intel heller havde ønsket, end at Bores kiære og troe Undersaatter for Udgifter og Paaleg havde fundet blevne befriede, saa dog, naar Vi af en sær Kongl. Omforrig for Bores Rigers og Landes Sikkerhed disse viidt-udseende Coniuncturer betragte, vil Tidene ingenlunde anderledes tillade, end at Vi jo Bores Militie til Lande og Bands imod alle paakommende Tilfælde maa holde i Beredskab, og som saadanne extraordinaire Armatur meget store Udgifter og Omkostninger forarsager, saa have Vi ey fundet forbigaa udi dette indeværende Aar 1699. efterfølgende Kop-Heste- og Jldstød, samt Rente-Penges, og Huusleje-Stat, udi Bores Ri-

Nige Norge at paabyde og anbefale, saasom Vi og hermed allernaadigst paabyde og befale.

I. Kopskatten.

1. Alt alle og enhver, som udi Bores Elskelige kiære Herr Faders, Salig og Høyloflig Jhukommelse Kong Christian den Femtes seeneft om Rangen udgivne Forordning ere begrebne, eller derefter nogen Bærdighed og Præcedentz nyde, skulle betale:

For dennem selv atten Rigsdaler:

For deres Hustruer atten Rigsdaler;

For enhver af deres egne Børn, som ere udi deres Familie, eller de, som lige ved dennem agtes, som sere over femten Aar, otte Rigsdaler, hvilket og udi alle efterfølgende Classer ligeledes observeres; Men udi de Familier, hvor der habes flere Børn, end som trende, der skal hverken udi denne eller nogen af alle efterfølgende Classer betales Kopskat af flere Børn, end som trende, i hvor mange der end og kunde være, og ere der mindre end trende, da betales af de alleeneste, som der ere.

Secreterere, Hofmestere, Præceptores, Haandskrivere og Kammertienere, som tiene hos nogen af Rangen, skal selv betale eller korte udi deres Løn hver Fire Rigsdaler.

Tiener, Kudst, Dreng, Pige og Amme hos Forstrebne, som de i ligemaade selv skal betale eller i deres Løn korte, hver To Rdlr.

2. Alle andre, som Sædegaard og Jorde-Gods paa Landet ene, eller til brugelig Pant have, hvad heller de ere af Adel eller ikke, Item Sogne-Præster og Rectores ved Dom-Kirkerne og Stifternes Hoved-Stæder, Lectores, Laugmænd, Stift-Ampt-Skrivere, Præsidenter, og Borgemeisterne i Stifternes Hoved-stæder, skal betale:

For enhver af dem selv, Otte Rigsdaler.

For deres Hustruer, Otte Rigsdaler.